

نام و نام خانوادگی: نام کلاس: نام دبیر: پالیزبان	بسمه تعالی اداره آموزش و پرورش شهرستان ایلام دبیرستان دخترانه آقا حسین بن علی (ع) سوالات پایانی ترم اول علوم و فنون ادبی ۱	تاریخ: ۱۸ / ۱۰ / ۱۳۹۹ مدت امتحان: ۴۰ دقیقه تعداد صفحه: ۲
--	---	--

بارم	«آزمون خود فرصتی است برای آموختن»		ردیف
۰/۵	بخش اول: تاریخ ادبیات و سبک شناسی ۲ نمره عبارت‌های داده شده را با واژه مناسب کامل کنید. الف- آثار برجای مانده زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به خط نوشته شده است. ب- رایج‌ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم به سه بخش حماسی، و غنایی تقسیم می‌شود.		۱
۰/۵	درست یا نادرست بودن گزینه‌ها را مشخص نمایید. الف- قرن چهارم، دوره طلایی همراه با شکوفایی روح ایرانی بود که با دانشمند بزرگی چون ابوعلی سینا شروع شد و با شاعر بی نظیری مانند فردوسی ادامه یافت. ب- رودکی و بلخی، دو شاعر مشهور، به ادبیات تعلیمی قوت و استحکام بخشیدند.		۲
۰/۲۵	با توجه به متن زیر از تاریخ بلعمی، در همه گزینه‌ها به جز گزینه به ویژگی نثر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم اشاره شده است. «گودرز شاد شدوبر کی خسرو آفرین کرد و گفت پادشاهی و فرمان شما را و بندگی ما را، چون روز دیگر ببود، کی خسرو سپاه گرد کرد و گفت چاره نیست تا کینه از افراسیاب بکشم» الف- سادگی و روانی ب- به دور بودن از اصطلاحات علمی پ- افزایش کاربرد لغات عربی ت- توجه به موضوع حماسی		۳
۰/۲۵	هریک از موارد گروه «الف» در جدول زیر مربوط به کدام یک از شخصیت‌های گروه «ب» است؟ (توجه: در گروه «ب» دومورد اضافی است.)		۴
	«الف»	«ب»	
	پدر شعر فارسی	محمد بن جریر طبری	
	سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی	عنصری	
	تفسیر طبری	کسایي مروزی	
		رودکی	
۰/۵	بخش دوم: موسیقی شعر ۳ نمره صامت‌ها و مصوت‌های واژه «آزاد» را بنویسید.		۵
۰/۲۵	کدام گزینه الگوی هجایی «نقشه کشی» را نشان می‌دهد؟ الف) U _ _ U ب) _ _ UU پ) _ U _ U ت) _ UU _		۶
۰/۵	ابیات زیر را بخوانید و از دید آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید. الف) ای عاشقان ای عاشقان امروز ماییم و شما // افتاده در غرقابه‌ای تا خود که داند آشنا ب) کشیدند بالشکری چون سپهر // همه نامداران خورشیدچهر		۷

۸	مصراع اول بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه و تقطیع کنید؛ سپس هر هجا را باعلامت خاص آن بنویسید. ترجمانی هرچه ما را در دل است // دستگیری هر که پایش در گل است	۱/۵
۹	در کدام گزینه «و» صامت است؟ الف- سود ب- خواهش ج- نانوا د- دوست	۰/۲۵
۱۰	بخش سوم: زیبا شناسی ۳ نمره در بیت زیر «واج آرایبی» و «واژه آرایبی» را بیابید و جای آن ها را مشخص کنید. خیال خال تو را با خود به خاک خواهم برد // تا ز خال تو خاکم شود عبیر آمیز	۱
۱۱	در کدامیک از گزینه ها واژه آرایبی (تکرار) نداریم؟ چرا؟ الف- کتابی که در آن داد سخن آرایبی توان داد، ابداع کنم. ب- پای استدالیان چوبین بود // پای چوبین سخت بی تمکین بود.	۰/۵
۱۲	در عبارات زیر، سجع را بیابید و نوع سجع ها و ارکان آن را نیز بنویسید. الف) ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح. ب) پرسیدندش شکر چه می گویی گفت شکر آنکه به مصیبتی گرفتارم نه به معصیتی. ج) همی وعظ گفتم با جماعتی دل مرده که ره از عالم صورت به معنی نبرده.	۱/۵
۱۳	بخش چهارم: نقد و تحلیل ۲ نمره در ابیات «چنین داد پاسخ که ای شهریار // نگه کن بدین گردش روزگار که چون باد بر ما همی بگذرد // خردمند مردم چرا غم خورد» الف- کاربرد دستور تاریخی در کدام واژه دیده می شود؟ ب- کدام کلمات در بیت اول قافیه هستند؟	۰/۲۵ ۰/۵
۱۴	هر یک از بیت های زیر کدام نوع ادبی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم را در بر می گیرد؟ ۱. تن به جان زنده است و جان زنده به علم // دانش اندر کان جانن گوهر است ۲. به پیلان گردون کش و گاومیش // سپه را همی توشه بردند پیش	۰/۵
۱۵	حکایت زیر را بخوانید و موارد خواسته شده را بنویسید. «پارسا زاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد؛ فسق و فجور آغاز کرد. باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد. چو دخلت نیست، خرج آهسته تر کن / که می گویند ملاحان سرودی، اگر باران به کوهستان نبارد / به سالی دجله گردد، خشک رودی» الف) یک تشبیه در متن بیابید. ب) یک پیام حکایت را بنویسید. پ) واژه «مسلم» چند هجا دارد؟ فقط تعداد را بنویسید.	۰/۲۵

بهار اندیشه تان از خزان نسیان در امان. پالیزبان